

*Жейнов В.І. ст.гр. ФК-12-1
Науковий керівник:
доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна*

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ЯК УЗАГАЛЬНЮЮЧИЙ ПОКАЗНИК ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Основним показником ефективного використання ресурсів підприємства є прибуток від реалізації товарів та послуг. Співвідношення прибутку з авансованою вартістю або поточними витратами характеризує таке поняття, як рентабельність діяльності підприємств, організацій та установ.

Для розрахунку рентабельності можуть використовуватися різні види прибутку підприємства: валовий прибуток; прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг), тобто від операційної діяльності; прибуток від інших видів діяльності (фінансової, інвестиційної); чистий прибуток. При цьому прибуток зіставляється з авансованою вартістю, яку можна брати в різних варіантах (весь капітал підприємства, власний капітал, позиковий капітал, основний капітал, оборотний капіталі).

Показники рентабельності можна поєднати у декілька груп, які:

- базуються на витратному підході (рентабельність продукції, рентабельність діяльності);
- характеризують прибутковість продажу (рентабельність продажу);
- основані на ресурсному підході (рентабельність сукупних активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність оборотного капіталу).

До основних показників рентабельності відносяться рентабельність продажу; рентабельність активів; рентабельність поточних активів; рентабельність власного (акціонерного) капіталу.

Необхідно підкреслити, що для розрахунку показників рентабельності може бути використаний не лише показник чистого прибутку, а і будь-який інший показник, який характеризує фінансові результати діяльності підприємства (прибуток від звичайної діяльності, прибуток від операційної діяльності, валовий прибуток).

Визначення рентабельності будь-якого підприємства відноситься до числа найбільших економічних проблем оскільки недостатня рентабельність може привести до відсутності у підприємства коштів для розвитку виробництва, їх неплатоспроможності і, в кінцевому підсумку, до банкрутства. Тому, проблема рентабельності повинна стати однією із найважливіших проблем підприємства, підприємство повинно мати ефективно розроблений план заходів для її підвищення. Оскільки рентабельність напряду залежить від показнику прибутку, то для її підвищення необхідно збільшувати прибуток, який можна підвищити наступними методами:

- нарощувати обсяги виробництва і реалізацій товарів і послуг;
- зменшення собівартості та витрат на виробництво та реалізацію товарів(послуг);
- весь потенціал який є в розпорядженні підприємства, в тому числі фінансові ресурси, використовувати з максимальною віддачею.

Крім того, для подальшого ефективного розвитку підприємства необхідно здійснювати оптимальний розподіл отриманого прибутку; коригувати стратегію і тактику ведення діяльності підприємства, в залежності від змін на ринку та ситуації в економіці в цілому.

При визначенні показників рентабельності, прибуток слід співвідносити з чинниками, які мають найбільший вплив на його отримання. До таких чинників належать інвестиції, активи, витрати. Тому підприємства повинні активно шукати всі можливі шляхи вдосконалення виробництва, підвищення конкурентоспроможності власної продукції, це і буде сприяти зростанню рентабельності підприємства.